

Методичні рекомендації щодо організованого та якісного проведення НМТ-2026

Через широкомасштабне російське вторгнення на територію України вже четвертий рік поспіль Український центр оцінювання якості освіти (далі – УЦОЯО) замість традиційного зовнішнього незалежного оцінювання реалізує національний мультипредметний тест (далі – НМТ) – тестування на комп'ютерній основі, що є формою вступного випробування, що проводиться з метою забезпечення права осіб на рівний доступ до фахової передвищої, вищої освіти в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду).

У 2025 році, попри виклики воєнного часу (масовані обстріли, часті й тривалі повітряні тривоги тощо), вдалося зберегти й удосконалити процедуру проведення попередніх трьох років.

Міністерством освіти і науки спільно з Комітетом з питань освіти, науки та інновацій Верховної Ради та Українським центром оцінювання якості освіти узгоджуються ключові аспекти організації та проведення національного мультипредметного тесту в 2026 році.

У 2026 році для вступу до закладів вищої освіти будуть використовуватись результати НМТ за чотири роки. Відповідну норму містить законопроект під назвою «Проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо державної підсумкової атестації та вступної кампанії 2026 року». Зокрема, документ передбачає, що в 2026 році вступники до закладів вищої освіти зможуть використати для вступу результати НМТ, отримані у 2023, 2024, 2025 або 2026 роках.

У 2026 році НМТ для вступників планують провести за форматом 2025 року. Планується, що НМТ буде складатися з чотирьох предметів. Три з них будуть обов'язковими: українська мова, математика та історія України. Ще один предмет учасники НМТ мають обрати самостійно з переліку: українська література, географія, біологія, фізика, хімія, іноземні (англійська, німецька, французька, іспанська) мови.

Структура НМТ у 2026 році залишиться аналогічною до структури тестів 2025 року, тести не міститимуть завдань відкритого типу з наданням розгорнутої відповіді. Учасники НМТ не будуть писати власне висловлення під час тесту з української чи іноземної мови або поетапно розв'язувати задачі з демонстрацією етапів роботи під час тесту з математики. Всі завдання предметних тестів будуть укладатись на підставі чинних програм ЗНО.

Зважаючи на прийняте рішення педагогічними радами закладів загальної середньої освіти щодо провадження освітньої діяльності (форми організації освітнього процесу) в очній формі, у тому числі із застосуванням змішаного навчання, чи то дистанційній, необхідно спланувати роботу по підготовці випускників до НМТ-2026.

Тому, зважаючи на зазначене вище, необхідно систематично здійснювати роботу з відпрацювання у школярів навичок виконання тестових завдань різної форми й різного ступеня складності, практикувати онлайн тестування як

навчальний прийом та контрольну форму перевірки знань, умінь і навичок учнів. Слід однаковою мірою використовувати тести як при здійсненні поточного, так і тематичного контролю. Окрім того, – застосовувати їх при поясненні нового матеріалу.

Підготовку випускників до виконання тестових завдань слід здійснювати, насамперед, за моделями, пропонуваними Українським центром оцінювання якості освіти. Ці моделі розроблено відповідно до вимог Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, вони охоплюють усі головні напрями освіти школярів та репрезентують усі розділи чинних навчальних програм, передбачають виконання звичних для них різнотипних завдань.

Щорічно Міністерством освіти і науки України та Українським центром оцінювання якості освіти видаються накази та інші нормативно-правові документи, які регламентують організацію та проведення вступних випробувань в поточному навчальному році. З ними необхідно ознайомлюватися вчителям по мірі їх оприлюднення на офіційному сайті Міністерства освіти і науки України.

Отже, допомогти педагогам підготувати учнів до проходження НМТ, а також сприяти розвитку компетентності вчителя у використанні тестових онлайн-технологій, підвищенню якості освіти – одне з основних завдань установ з організації взаємодії між учасниками освітнього процесу.

З метою підвищення фахового рівня вчителів, які навчають учнів 11-х класів, корисними є організовані Комунальним закладом Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти методичні порадики, семінари, а також онлайн-підготовка з практичними заняттями фахівців Українського центру оцінювання якості освіти.

Одним із основних завдань закладів освіти є створення умов випускникам для системного повторення набутих у 5-11-х класах знань із предметів, які виносяться на НМТ. Для вирішення цього завдання пропонуємо розробити навчально-тематичні плани з урахуванням повторення учнями 11-х класів навчального матеріалу з відповідних предметів.

Протягом навчального року слід здійснювати вивчення профорієнтаційних нахилів учнів з метою оптимального вибору навчальних предметів тестування та подальшого самовизначення школярів, відповідно до їхніх пізнавальних можливостей, соціальної адаптації та успішної інтеграції в суспільстві, створювати умови для оптимальної реалізації випускниками свого освітнього й особистісного потенціалу.

Необхідно спрямовувати освітній процес на навчання, застосування знань, а не на їх накопичення. Опора на практичне використання знань не виключає якісної теоретичної підготовки, навпаки, – без достатньої теоретичної підготовки проблема використання знань так і залишиться нерозв'язаною.

Слід обговорювати завдання НМТ (а також завдання із методичних посібників, які мають відповідні грифи); робити наголос не на запам'ятовуванні навчального матеріалу, а на його елементарному розумінні учнями. Під час підготовки учнів до проходження вступних випробувань потрібно формувати у

них навички роботи із онлайн-тестами, техніку їх виконання (самоконтроль часу, умовне визначення меж результатів тощо). Пропонуємо також проводити тренувальне тестування за програмою ЗНО, використовувати систему елективних курсів, факультативів, індивідуально-групових занять для задоволення пізнавальних потреб учнів.

Методичні рекомендації, корисна інформація та анонси подій області, новини освітнього процесу розміщуються та постійно оновлюються у відповідних рубриках на вебсайті Комунального закладу Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти (<http://www.soippo.edu.ua/>).

Керівникам органів управління освітою

1. Розглянути підсумки проведення національного мультипредметного тесту 2025 року на засіданнях колегій місцевих органів управління освітою.

2. Проаналізувати результативність складання випускниками 11-х класів закладів загальної середньої освіти національного мультипредметного тесту з предметів, винесених на складання у 2025 році, задля з'ясування причин низької результативності та виявлення факторів, що впливають на результати.

3. За результатами проведеного аналізу скласти план заходів щодо організації системної роботи районних (міських) служб за напрямом підготовки учасників освітнього процесу до якісного проходження національного мультипредметного тесту у 2026 році.

4. Забезпечити проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи щодо порядку, умов, особливостей проведення національного мультипредметного тесту у 2026 році в закладах освіти.

5. Активізувати роботу учителів-предметників із метою посилення підготовки учнів до вступних випробувань. Першочергово рекомендуємо, зважаючи на форму організації освітнього процесу, організувати в закладах загальної середньої освіти тренінги, метою яких буде підвищення рівня професійної компетентності вчителів, поглиблення теоретичних знань і набуття ними практичних умінь та навичок із підготовки учнів до НМТ. Такі заходи мають бути постійно діючими і складатися з теоретичних та практичних занять.

Директорам закладів загальної середньої освіти

1. На педагогічних радах розглянути підсумки проведення національного мультипредметного тесту 2025 року та проаналізувати результативність складання учнями-випускниками закладів освіти предметів (українська мова, математика, історія України, українська література, біологія, географія, фізика, хімія, англійська, німецька, французька, іспанська мови).

2. Ознайомити педагогічних працівників із презентаційними матеріалами директорки Українського центру оцінювання якості освіти Тетяни Вакуленко щодо підсумків проведення, результатів НМТ 2025 року: https://www.youtube.com/watch?v=QOdQYWAaN_8.

3. Сприяти інформуванню педагогічних працівників, випускників та їхніх батьків про особливості проведення НМТ-2026.

4. Посилити внутрішньошкільний контроль за роботою вчителів, які навчають у випускних класах (перевірка календарного та поурочного планів, співбесіди з учителями).

5. Забезпечити участь педагогічних працівників, які навчають предметам, винесеним на НМТ у 2026 році, у нарадах, вебінарах, методичних порадниках, тренінгах, zoom-конференціях, організованих Українським центром оцінювання якості освіти, Харківським регіональним центром оцінювання якості освіти, Сумським обласним інститутом післядипломної педагогічної освіти, Центрами професійного розвитку педагогічних працівників.

6. Сприяти розміщенню у закладі освіти, бібліотеці, навчальних кабінетах куточків НМТ-2026.

Заступникам директорів закладів загальної середньої освіти

1. Розробити план заходів щодо організації та підготовки учасників освітнього процесу до якісного проходження національного мультипредметного тесту у 2026 році.

2. Опрацювати та проаналізувати нормативні документи щодо організації та проведення національного мультипредметного тесту 2026 року.

3. Розглядати виконання плану заходів з підготовки учнів до національного мультипредметного тесту та специфіки їх проведення на інструктивно-методичних нарадах при директорові.

4. Здійснити аналіз результатів національного мультипредметного тесту 2025 року, рівня засвоєння учнями навчального матеріалу з відповідних тем, з'ясувати причини низької результативності участі учнів у тестуванні та вжити заходів до покращення якості знань майбутніх випускників.

5. Посилити контроль за підготовкою випускників до участі у НМТ-2026.

6. Здійснювати дієву консультаційну допомогу з питань підготовки та проведення НМТ 2026 року серед випускників та їхніх батьків; ініціювати проведення тематичних нарад; семінарів для вчителів, які готують учнів до тестування.

7. Систематично опрацьовувати інформацію на сайтах Українського центру оцінювання якості освіти, Харківського регіонального центру оцінювання якості освіти, Сумського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти.

Учителям загальноосвітньої підготовки закладів загальної середньої освіти

1. Оформити куточки НМТ-2026 у навчальних кабінетах.

2. Детально опрацювати програму зовнішнього незалежного оцінювання для осіб, які бажають здобувати вищу освіту на основі повної загальної середньої освіти (відповідно з кожного навчального предмета); психометричні характеристики сертифікаційних робіт (відповідно з кожного навчального предмета); критерії оцінювання.

3. Своєчасно аналізувати стан готовності одинадятикласників до національного мультипредметного тесту; виявляти рівень сформованості

компетентностей, прогалин у знаннях учнів із навчальних предметів, обраних для складання НМТ.

4. Здійснювати підготовку випускників до виконання тестових завдань за моделями, які розроблено відповідно до вимог Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, пропонованими Українським центром оцінювання якості освіти.

5. Систематично здійснювати роботу з відпрацювання у випускників навичок виконання тестових завдань різної форми й ступеня складності, практикувати використання тестування як навчального прийому та контрольної форми перевірки знань, умінь і навиків учнів: під час вивчення нового матеріалу; перевірки знань (тестові завдання різної форми – для поетапного контролю, підсумкові та тематичні тестові завдання); для закріплення нового матеріалу (індивідуальні й групові тестові вправи); як домашнє завдання (тестові завдання для самоконтролю).

6. Присвятити уроки наприкінці навчального року, на яких заплановано повторення, узагальнення та систематизація вивченого матеріалу, роботі з тестовими технологіями, урахувавши індивідуальні особливості учнів класу, з'ясувавши, які існують прогалини в їхніх знаннях, уміннях і навиках, а також урахувавши результати моніторингових досліджень рівня підготовки одинадятикласників до роботи з тестовими технологіями НМТ.

7. Використовувати готові зразки тестових завдань, що розміщено в офіційному звіті про результати НМТ у 2025 році (том II) Українського центру оцінювання якості освіти (<https://testportal.gov.ua/ofitsijni-zvity-nmt/>) або ж надруковані в методичній літературі, фаховій пресі, спеціальних збірниках, добираючи їх уважно, аналізуючи їх відповідність головним дидактичним вимогам до структури та змісту навчальних і контрольних завдань.

8. Ознайомлювати учнів зі структурою тестів, методикою та критеріями оцінювання сертифікаційних робіт, процедурою НМТ, – на групових та індивідуальних заняттях. Під час використання тестових завдань в освітньому процесі доцільно готувати учнів і до самої процедури проходження НМТ. Для цього вчителів варто звернути увагу на розподіл часу на виконання тих чи інших тестів та його онлайн-формат.

9. Систематично самовдосконалюватись з питань використання тестових технологій.

10. Використовувати позанавчальний час (групові та індивідуальні консультації, факультативи) для підготовки учнів до НМТ.

11. Спрямовувати виховну роботу на підвищення мотивації учнів до складання ними НМТ; залучати до виховних заходів психологів, працівників закладів вищої освіти.

12. Здійснювати вивчення профорієнтаційних нахилів учнів з метою оптимального вибору предметів тестування та подальшого самовизначення школярів, відповідно до їхніх пізнавальних можливостей, соціальної адаптації та успішної інтеграції в суспільстві, створювати умови для оптимальної реалізації випускниками свого освітнього й особистісного потенціалу.

13. Наголошувати на перевагах НМТ учням та підтримувати впевненість в їхніх знаннях.

14. Використовувати у своїй роботі методичні рекомендації методистів навчально-методичного відділу координації освітньої діяльності та професійного розвитку Сумського ОППО (<http://www.soippo.edu.ua/index.php/storinka-metodysta>), фахівців Харківського регіонального центру оцінювання якості освіти (<https://zno-kharkiv.org.ua/zno>).

Практичним психологам закладів загальної середньої освіти

1. Розробити методичні рекомендації для педагогічних працівників, учнів та їхніх батьків щодо підвищення рівня готовності до складання НМТ.

2. Проводити у закладі освіти психологічні тренінги, спрямовані на зняття психологічної напруги у випускників перед участю у НМТ, зважаючи на форму організації освітнього процесу.

3. Регулярно проводити співбесіди з учнями, що мають високий рівень тривожності; учнями з проблемних родин; випускниками з низьким рівнем мотивації.

Випускникам закладів освіти

1. Визначитися із додатковим навчальним предметом, який буде входити до субтесту НМТ 2026 року. Якомога раніше обрати ті факультети та спеціальності, які Вам потрібні для вступу до закладів вищої освіти.

2. Пропонуємо скористатися ресурсами для підготовки:

- матеріали Всеукраїнської школи онлайн (<https://lms.e-school.net.ua>);
- гейміфікована онлайн-платформа iLearn (<https://ilearn.org.ua>, <https://www.youtube.com/@iLearnUA>);
- шкільні посібники/підручники (<https://imzo.gov.ua/pidruchniki/elektronni-versiyi-pidruchnikiv/>);
- тести минулих років, розміщені в розділі «Підготовка. Тести минулих років» (<https://testportal.gov.ua/testy-mynulyh-rokiv/>);
- відеороз'яснення до завдань ЗНО минулих років (<https://www.youtube.com/playlist?list=PL7WOEg-e6WiFJU8xvefNzJlrFaHaZRyWu>);
- короткі тематичні тести в онлайн-тестувальнику на сайті Львівського РЦОЯО (<http://lv.testportal.gov.ua:8080>);
- демонстраційні варіанти НМТ (<https://testportal.gov.ua/demonstratsijni-varianty-nmt/>);
- офіційний звіт про результати НМТ у 2024 році (том II) (https://testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2024/09/ZVIT-NMT_2024-Tom-1.pdf);
- тренувальні варіанти на сайті osvita.ua (<https://osvita.ua/test/86485/>).

Проходження вказаних вище ресурсів для підготовки дозволить скласти уявлення про те, із чим доведеться стикнутися наприкінці навчального року, а, по-друге, буде можливість об'єктивно оцінити себе і свій рівень володіння навчальним матеріалом.

3. Скласти графік підготовки до НМТ. Для того, щоб зробити це, необхідно взяти перелік тем, які входять до програми з тих чи інших предметів,

визначитися із найбільш складними, та визначити приблизні строки, до яких маєте опанувати певний обсяг навчального матеріалу.

4. Визначитися із способом підготовки до тестів НМТ. Більшість учнів звертаються за допомогою до репетитора або записуються на підготовчі курси при закладах вищої освіти. Знов-таки, кожен випадок індивідуальний, проте, як правило, найбільший ефект дає регулярна систематична самостійна підготовка.

5. Звернути увагу на вибір посібників тим абітурієнтам, які вирішили самостійно готуватися до НМТ. Сьогодні можна знайти різні посібники для підготовки з окремих предметів, що не позбавлені некоректностей.

На сайті УЦОЯО є необхідні матеріали для підготовки до тестування з окремих предметів. Їх можна знайти в розділі «Підготовка до НМТ», або у офіційному звіті про результати НМТ у 2025 році (том II) Українського центру оцінювання якості освіти.

6. Тренуватися перед офіційним тестуванням. Варто виконувати якнайбільше опублікованих тестів – заради тренування, наприклад, проходити тести онлайн.

7. Додержуватися, під час тренувань, усіх рекомендацій щодо правильного вирішення окремого завдання чи тесту в цілому.

8. Пам'ятати: на виконання завдань НМТ з усіх навчальних предметів буде відведено 240 хвилин – із розрахунку по 60 хвилин на кожний навчальний предмет. Виконати сертифікаційну роботу Ви зможете у визначений день у два етапи тривалістю 120 хвилин кожний. Між етапами буде передбачено 20-хвилинну перерву. Під час першого етапу тестування Ви виконуватимете завдання з української мови та математики, під час другого – з історії України та навчального предмета на вибір, зазначеного під час реєстрації.

Для зручності роботи над тестом можна змінювати масштаб зображення на екрані, відслідковувати час за таймером, розміщеним у верхньому правому куті екрана, за потреби користуватися чернеткою. Також буде передбачено можливість змінювати відповіді на завдання, позначивши інший варіант (до натискання ними на кнопку «Так, завершити роботу»), та дочасно завершити проходження НМТ. Діятиме функціонал, що даватиме змогу бачити номери завдань кожного блоку, на які надано відповіді. Одразу після завершення роботи можна бачити на екрані кількість наданих відповідей і тестовий бал з кожного навчального предмета, а відтак визначити свої результати, скориставшись відповідними таблицями переведення тестових балів у шкалу 100-200.

Батькам випускників

1. Не підвищуйте тривожність дитини напередодні вступного випробування, бо це негативно позначиться на результатах тестування.

2. Забезпечте вдома зручне місце для занять і слідкуйте, щоб дитині ніхто не заважав.

3. Допоможіть дитині розподілити теми підготовки по днях.

4. Підбадьорюйте дитину, підвищуйте її упевненість у собі.

5. Контролюйте режим підготовки до вступних випробувань, не допускайте перевантажень.

6. Зверніть увагу на харчування дитини.

7. Забезпечте дитині повноцінний відпочинок напередодні вступного випробування. Вона має відпочити і добре виспатися.

8. Не критикуйте дитину за не досить високі результати оцінювання. Не тривожтесь про кількість балів, яку дитина отримає під час НМТ. Не досить високий результат – це не трагедія, це – досвід. Обговоріть те, що трапилося, і врахуйте цей досвід. По суті, наші діти не просто складають іспити з навчальних предметів, вони вчаться долати труднощі. Вірте у свою дитину, її здібності, знання. Дайте їй відчуття, що ви її любите, розумієте і підтримуєте у будь-яких ситуаціях.

Тільки правильно спланований та організований комплексний процес підготовки, описаний вище, стане фактором, що вплине на якість освіти випускників, сприятиме підвищенню результативності складання ними національного мультипредметного тесту, створюватиме атмосферу продуктивного співробітництва між усіма суб'єктами педагогічної діяльності.

Завідувач навчально-методичного
відділу моніторингу якості освіти та
зовнішнього незалежного
оцінювання КЗ СОППО

О.І. Остапенко

Підпис наявний в оригіналі